

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 849)
forbrugerministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	31. marts 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 7. april 2000 - dagsordenspunkt rådsmøde (forbrugerministre) den 13. april 2000 - vedlægges Erhvervsministeriets notat over de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

30. marts 2000 Sag 95-812-16/LR/HEIEM0287

Rådsmøde (Forbruger) den 13. april 2000

1. Meddelelse fra Kommissionen om skabelse af et netværk for nationale
organer til udenretlig tvistbilæggelse på forbrugerområdet _____ 3

2. Gennemførelse og håndhævelse af forbrugerbeskyttelseslovgivningen
i medlemslandene _____ 6

a) Rapport fra Kommissionen om gennemførelsen af direktiverne
om timeshare og om pakkerejser

b) Rapport fra Kommissionen om forbrugerklager vedrørende fjernsalg og om sammenlignende reklamer KOM(2000)127

3. Forbrugeres overforgældning 9

4. Direktivforslag om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, KOM(1999)385 12

5. Kommissionens hvidbog om fødevarerikkerhed, KOM(99)719 ____... 15

6. Integration af forbrugerbeskyttelseshensyn i fællesskabets politikker 28

7. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om ændring af Rådets direktiv om produktsikkerhed 31

8. Fællesskabets strategi vedrørende elektronisk handel:

Sikring af tillid 35

9. Forbrugerbeskyttelse i forbindelse med forsyningspligtydelser og netværk 39

10. Konference om globaliseringen og mulighederne for regulering og selvregulering af markederne set fra et forbrugerbeskyttelseshensyn 45

11. Eventuelt

- Dansk oplæg til en styrket forbrugerpolitik i EU 46

1. Meddelelse fra Kommissionen om skabelse af nationale organer til udenretlig tvistbilæggelse på forbrugerområdet

(nyt notat)

Resumé

Kommissionen fremsatte den 14. februar 1996 med hjemmel i traktatens artikel 129 A en handlingsplan vedrørende forbrugernes klagemuligheder og bilæggelse af tvister på forbrugerområdet, KOM (96) 13. Handlingsplanen var opdelt i to hovedelementer: Fremme af udenretlig tvistløsning og forenklet adgang til domstolene.

Kommissionen har ved meddelelse om udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet, KOM (98) 198, fulgt op på Handlingsplanen. Der er vedtaget en henstilling om de principper, der bør finde anvendelse for organer med ansvar for udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet. Kommissionen har opgivet den del af planen, der relaterer sig til en forenklet adgang til domstolene.

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådsresolution om oprettelse af et europæisk netværk af nationale organer med ansvar for udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet. I udkastet opfordres medlemslandene blandt andet til at oprette kontaktpunkter, der giver oplysning og vejledning til forbrugerne om tvistløsning nationalt og i de øvrige medlemslande, samt oprette et netværk, der skal lette den udenretlige bilæggelse af tvister på tværs af grænserne. Det er hensigten, at rådsresolutionen skal vedtages på rådsmødet (Forbruger) den 13. april 2000.

Formandskabets udkast til rådsresolution har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

-

Kommissionen fremsatte den 14. februar 1996 med hjemmel i traktatens artikel 129 A en handlingsplan vedrørende forbrugernes klagemuligheder og bilæggelse af tvister på forbrugerområdet i det indre marked, KOM (96) 13 endelig udg.

Handlingsplanen havde til formål at tilvejebringe en bedre løsning af grænseoverskridende forbrugertvister og var opdelt i to hovedelementer: 1) Fremme af udenretlige former for sagsbehandling og 2) Forenklet adgang til domstolene.

Kommissionen har ved meddelelse om udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet, KOM (98) 198 fulgt op på Handlingsplanen. Kommissionen har opgivet den del af planen, der relaterer sig til en forenklet adgang til domstolene.

I meddelelsen opstiller Kommissionen to løsninger vedrørende iværksættelse af frivillige procedurer; henholdsvis: 1) Bistand til en bedre dialog mellem erhvervsdrivende og forbrugere i form af en klageformular, og 2) En henstilling, der angiver de kriterier, som Kommissionen finder det ønskeligt, at udenretlige klageorganer opfylder.

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådsresolution om oprettelse af et europæisk netværk af nationale organer med ansvar for udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet.

I udkastet opfordrer Rådet medlemsstaterne til at fremme udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet, herunder at fremme samarbejdet mellem forbruger- og erhvervsorganisationer, at fremme on-line ordninger for bilæggelse af tvister, at oprette kontaktpunkter, der giver oplysning og vejledning til forbrugerne om tvistløsning nationalt og i de øvrige medlemslande, samt oprette et netværk, der skal lette den udenretlige bilæggelse af tvister på tværs af grænserne. Rådet opfordrer endvidere Kommissionen til at støtte og assistere medlemsstaterne, så forslaget om et netværk og kontaktsteder føres ud i livet.

-

Det er hensigten, at rådsresolutionen skal vedtages på rådsmødet (Forbruger) den 13. april 2000.

-

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

-

I Kommissionens meddelelse KOM (98) 198 om udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet udtaler Kommissionen, at de to foreslåede løsninger om iværksættelse af frivillige procedurer er i overensstemmelse med nærhedsprincippet (traktatens artikel 3 b, artikel 5), idet foranstaltningen nu begrænser sig til, hvad der er nødvendigt for at opnå det planlagte mål, ligesom det foreslåede initiativ iværksættes på frivillig basis.

Udkast til Rådsresolution bygger på princippet om frivillig deltagelse og berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Udenretlig løsning af forbrugertvister sker i Danmark i henhold til lovbekendtgørelse nr. 282 af 10. maj 1988 om Forbrugerklagenævnet og ved en række af Forbrugerklagenævnet godkendte private klage- og ankenævn, samt hvor der i lovgivningen er foreskrevet en særlig klageadgang.

Forbrugerklagenævnet og de godkendte klagenævn behandler klager, der falder indenfor deres virksomhedsområder. Klager over erhvervsdrivende kan derudover også behandles ved en dansk domstol efter retsplejelovens regler.

4. Høring

Udkast til rådsresolution har været udsendt i høring hos Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Forsikring og Pension, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Postordreforening, De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, Handelskammeret, FDB, FDM, Finansrådet, Forbrugerrådet, Håndværksrådet og Realkreditrådet. De nævnte organisationer har overvejende været positive og imødekommende over for rådsresolutionen, idet bemærkes, at Forbrugerrådet støtter resolutionsudkastet men har betinget sig, at der ikke med rådsresolutionen tages skridt mod at ændre gældende systemer i Danmark.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Iværksættelse af frivillige procedurer medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

-

Den generelle forbrugerbeskyttelse styrkes, men iværksættelse af frivillige procedurer skønnes ikke at ville medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Handlingsplanen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 19. april 1996, den 22. november 1996 og den 17. april 1998.

Kommissionens orientering om status og det videre arbejde med udenretlig bilæggelse af tvister for forbrugerområdet har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 5. november 1999.

I forbindelse med ovennævnte forelæggelser blev notater fremsendt, senest ved notat af 29. oktober 1999.

2. Gennemførelse og håndhævelse af forbrugerbeskyttelseslovgivningen i medlemslandene

a) Rapport fra Kommissionen om gennemførelsen af direktiverne om timeshare og om pakkerejser

b) Rapport fra Kommissionen om forbrugerklager vedrørende fjernsalg og om sammenlignende reklamer, KOM(2000) 127

(nyt notat)

-

Resumé

-

Af Kommissionens Forbrugerpolitiske Handlingsplan 1999-2000 fremgår, at ineffektiv håndhævelse underminerer hensigten med lovgivningen, hvorfor Kommissionen især vil fokusere på gennemførelsen i praksis. Det skal bl.a. ske gennem et forøget samarbejde med og mellem medlemsstaternes myndigheder.

Rådet (forbrugerministre) vedtog den 13. april 1999 en resolution, hvori Rådet bl.a. opfordrede Kommissionen og medlemsstaterne til fortsat at forbedre udarbejdelsen og håndhævelsen af fællesskabslovgivningen bl.a. ved et forøget administrativt samarbejde.

Formandskabet har sat emnet på den foreløbige dagsorden for rådsmøde (Forbruger) den 13. april 2000 med henblik på vedtagelse af et sæt generelle rådskonklusioner om behovet for ajourføring og præcisering af direktiverne om Timeshare og Pakkerejser.

Kommissionen ventes endvidere at give en mundtlig orientering om medlemsstaternes gennemførelse og håndhævelse af direktiverne om aftaler vedrørende fjernsalg og om sammenlignende reklame.

Vedtagelse af rådskonklusionerne eller Kommissionens orientering vil ikke medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

-

Af Kommissionens Forbrugerpolitiske Handlingsplan 1999-2001 fremgår, at ineffektiv håndhævelse underminerer hensigten med lovgivningen. Kommissionen vil fortsat kontrollere de lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer for at gennemføre direktiver, herunder rettidig implementering.

På rådsmøde (Forbruger) den 3. november 1999 præsenterede Kommissionen to rapporter om medlemsstaternes gennemførelse og håndhævelse af direktiv om timeshare 94/47/EØF og direktiv om pakkerejser 90/314/EØF.

Som opfølgning har formandskabet fremlagt et udkast til et sæt generelle rådskonklusioner om behovet for ajourføring og præcisering af direktiverne.

Der lægges fra formandskabet op til, at en endelig stillingtagen til spørgsmålet om en eventuel revision af de to direktiver må afvente udfaldet af høringen vedrørende Kommissionens rapporter.

I udkastet til rådsresolutionen peges der dog på nogle spørgsmål, som synes at være af særlig interesse. For så vidt angår pakkerejsedirektivet, drejer det sig navnlig om nogle steder, hvor direktivteksten forekommer uklar. Vedrørende timesharedirektivet anføres det, at der også efter gennemførelsen af direktivet har været betydelige konflikter mellem forbrugere og sælgere af timesharerettigheder. Det nævnes endvidere, at der eventuelt kan være behov for at forlænge den periode, hvori forbrugerne kan fortryde en timeshareaftale, ligesom der kan være behov for at indføre en pligt for sælgeren til at stille garanti for opfyldelsen af dennes forpligtelser.

Det forventes endvidere, at Kommissionen vil give en mundtlig orientering om medlemsstaternes gennemførelse og håndhævelse af direktiv 97/7/EU om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg samt direktiv 97/55/EU om sammenlignende reklame.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Udkastet til rådsresolutionen berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet. Et samarbejde på området vil ske under iagttagelse af principperne om nærhed og proportionalitet.

3. Gældende dansk ret

Lovgivningen på forbrugerbeskyttelsesområdet omfatter i dag blandt andet markedsføringsloven, betalingskortloven, prismærkningsloven, lov om Forbrugerklagenævnet samt produktsikkerhedsloven, der alle varetages af Forbrugerstyrelsen samt fødevarerlovgivningen m.v., der varetages af Fødevarerministeriet. Hertil kommer en omfattende særlovgivning samt almindelige civilretlige regler.

Timesharedirektivet, der har til formål at styrke forbrugernes retsstilling ved timeshareaftaler, er i Danmark gennemført ved lov nr. 234 af 2. april 1999 om forbrugerftaler, der giver brugsret til fast ejendom på timeshare-basis. Loven administreres af Justitsministeriet.

Direktivet om pakkerejser, der gennemfører en generel civilretlig regulering af pakkerejser, er i Danmark gennemført dels ved lov nr. 472 af 30. juni 1993, der administreres af Justitsministeriet, dels ved lov nr. 315 af 14. maj 1997 om en rejsegarantifond. Rejsegarantifondloven der administreres af Forbrugerstyrelsen, gennemfører pakkerejsedirektivets krav om sikkerhedsstillelse fra rejsearrangøren og formidleren.

Direktiv 97/7/EU om bl.a. fortrydelsesret i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg (tv-shopping, postordresalg, telefonsalg m.m.) vil blive implementeret i dansk ret dels ved bestemmelser i lov om markedsføring, dels lov om visse forbrugerftaler, jf. lovforslag nr. L 213 om ændring af lov om visse forbrugerftaler, markedsføringsloven og visse andre love fremsat 1. marts 2000.

Direktivet om sammenlignende reklame, der er en tilføjelse til direktiv 84/450/EØF om 1984 om vildledende reklame, vil blive implementeret i dansk ret ved lov nr. 164 af 15. marts 2000 om ændring af lov om markedsføring og lov om rejsegarantifond. Loven træder i kraft den 1. april 2000.

4. Høring

Kommissionens to rapporter om medlemsstaternes gennemførelse og håndhævelse af direktiv om timeshare 94/47/EØF og direktiv om pakkerejser 90/314/EØF er tilsendt berørte interessenter til orientering. Udkastet til rådskonklusioner er pga. disses meget generelle og beskrivende karakter ikke sendt i høring.

Kommissionens forbrugerpolitiske Handlingsplan 1999-2001, tillige med udkast til Rådets resolution herom fra den 13. april 1999, som begge tillægger håndhævelsesspørgsmålet prioritet, har tidligere været sendt i høring hos berørte interesseorganisationer. Disse har været positivt indstillet overfor handlingsplanen og rådsresolutionen.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af rådskonklusionerne og Kommissionens orientering vil ikke medføre lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Vedtagelse af rådskonklusionerne og Kommissionens orientering vil ikke medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Gennemførelse og håndhævelse af forbrugerbeskyttelseslovgivningen har været forelagt i Folketingets Europaudvalg den 17. april 1998 og den 5. november 1999 til orientering.

Notat blev fremsendt den 8. april 1998 og den 29. oktober 1999.

3. Forbrugeres overfølgældning

(Nyt notat)

Resumé

-
Formandskabet har i et arbejdspapir, der skal forelægges Rådet anført, at risikoen for, at forbrugere gældsætter sig i overdreven grad, må anses for stigende som følge af den forøgede markedsføring af kredittilbud, der skyldes det øgede forbrug sammenholdt med den lave rente. Mulighederne for lånefinansiering bliver endvidere større i takt med den lettere adgang til at handle elektronisk og foretage fjernsalg af finansielle tjenesteydelser.

På rådsmødet er sagen sat på dagsordenen med henblik på åben debat, hvor Rådet kan udveksle synspunkter om behovet for forbrugerbeskyttelse ved overdreven gældsætning.

Formandskabets note har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

-
Formandskabet har i et arbejdspapir anført, at risikoen for, at forbrugere gældsætter sig i overdreven grad, må anses for stigende som følge af den forøgede markedsføring af kredittilbud, der skyldes det øgede forbrug sammenholdt med den lave rente. Mulighederne for lånefinansiering bliver endvidere større i takt med den lettere adgang til at handle elektronisk og foretage fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Problemet med overdreven gældsætning vil stige i takt med en eventuel stigning i renten og arbejdsløsheden.

Formandskabet anfører, at det reelle omfang af overdreven gældsætning inden for Unionen endnu ikke kendes, bl.a. pga. mangel på fælles koncepter og sammenlignelige statistikker. Det kunne derfor være nyttigt at identificere sammenlignelige eller fælles metoder til indsamling og behandling af data, som relaterer sig til forbrugerkreditmarkedet for derved at muliggøre en sammenligning og analyse på EU-niveau.

Det er formandskabets vurdering, at man ville kunne drage fordel af de institutionelle strukturer, der allerede findes på nationalt niveau, særligt hvad angår de, der er involveret i forbrugerbeskyttelse eller overvågning af det finansielle marked.

Endvidere kunne det være nyttigt at overveje fælles kriterier for, hvordan man henleder europæiske husholdningers opmærksomhed på risikoen for at gældsætte sig i overdreven grad.

På det kommende rådsmøde ønsker formandskabet, at Rådet i en åben debat udveksler synspunkter om overdreven gældsætning.

Formandskabet har stillet 3 spørgsmål til Rådet:

1. Medlemsstaterne har indført forskellige metoder med det formål at forebygge/forhindre eller på anden måde løse problemet med overdreven gældsætning. Hvordan vurderer ministeren resultatet af sine nationale metoder?
2. Hvilke yderligere tiltag på nationalt plan planlægger medlemsstaterne på kortere eller længere sigt?
3. Hvilken slags aktivitet, om nogen, ville ministeren foretrække på fællesskabsniveau?

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke tale om konkrete forslag fra Kommissionen, som derfor ikke har vurderet forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Ved køb med ejendomsforbehold er ejendomsforbeholdet kun gyldigt, såfremt sælgeren ved overgivelsen af det købte er fyldestgjort for mindst 20 % af kontantprisen, jf. kreditaftalelovens § 34. Reglen har bl.a. til formål at begrænse "impulskøb" og andre køb, der kan resultere i en gældsbyrde, der er uforholdsmæssigt stor for køberen.

Endvidere indeholder kreditaftaleloven nogle direktivbestemte regler, hvorefter kreditgiveren ved indgåelse af en kreditaftale skal oplyse forbrugeren om bl.a. kreditomkostningerne, de årlige omkostninger i procent og det samlede beløb, der skal betales.

Forbrugerombudsmanden kan efter markedsføringsloven gribe ind over for markedsføring af kredittilbud til forbrugere, der må anses for enten vildledende eller for at stride mod god markedsføringsskik. Forbrugerombudsmanden har forhandlet etiske retningslinjer med de danske pengeinstitutter, der bl.a. omhandler den rådgivning, pengeinstitutterne skal yde forbrugere i forbindelse med kreditgivning.

4. Høring

Formandskabets udkast har ikke været sendt i høring, da der alene er tale om et generelt oplæg til drøftelse.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke at få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen antages ikke at få samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

7. Tidligere forelæggelse for Folketinget Europaudvalg

-

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Direktivforslag om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser,

KOM(1999)385

(Nyt notat)

Indledning. Dette notat supplerer aktuelt notat af 26. november 1999.

1. Baggrund og indhold

I 1997 vedtog Rådet og Parlamentet et direktiv om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler om fjernsalg (97/7/EF). Fjernsalg af finansielle tjenesteydelser er undtaget fra dette direktiv, som er et minimumsdirektiv, og som skal være gennemført i medlemslandene i år 2000.

I Kommissionens meddelelse om "Finansielle tjenesteydelser: Øget forbrugertillid" (KOM(97)309) - som var en opfølgning af grønbogen "Finansielle tjenesteydelser: opfyldelse af forbrugernes forventninger" (KOM(96)209) - anførte Kommissionen, at man ville fremsætte et direktivforslag om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Direktivforslaget skulle være et supplement til det generelle fjernsalgsdirektiv, jf. ovenfor, men tilpasset de særlige forhold, der gør sig gældende ved aftaler om finansielle tjenesteydelser.

Kommissionen præsenterede direktivforslaget for Rådet (forbrugerministre) den 3. november 1998.

Direktivforslaget har hjemmel i Traktatens artikel 100 A, jf. artikel 189 B, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal (fælles beslutningstagen).

Indholdet af Kommissionens oprindelige forslag er beskrevet i grundnotat af 19. januar 1999.

På rådsmødet (forbrugerministre) den 13. april 1999 var der en orienterende debat om nogle af de spørgsmål, som forslaget regulerer.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg har den 29. april 1999 afgivet en udtalelse om direktivforslaget.

Europa-Parlamentet vedtog den 5. maj 1999 en udtalelse om direktivforslaget, som er gengivet i aktuelt notat af 29. oktober 1999, pkt. 6.

Kommissionen fremlagde den 23. juli 1999 et ændret forslag på baggrund af Rådets tilkendegivelser og Parlamentets udtalelse (KOM(1999) 385 endelig udgave).

På rådsmødet (forbrugerministre) den 8. november 1999 var der en drøftelse om nogle hovedspørgsmål, navnlig spørgsmålet om harmoniseringsgraden.

Sagen var på ny på dagsordenen for rådsmødet (indre marked) den 7. december 1999.

På rådsmødet den 7. december 1999 vedtog Rådet en erklæring om, at man vil arbejde videre med sagen, idet man bl.a. opfordrede Kommissionen til at udarbejde en oversigt over medlemslandenes regler om informationspligt ved aftaler om finansielle tjenesteydelser.

Til brug herfor har Kommissionen udarbejdet et spørgeskema, som medlemslandene skulle besvare inden udgangen af februar 2000.

På rådsmødet (forbrugerministre) den 13. april 2000 er direktivforslaget sat på dagsordenen med henblik på orientering fra Kommissionen om status i sagen.

Indholdet af det senest reviderede kompromisforslag (dok.nr. 12932/99) er beskrevet i aktuelle notater af 29. oktober 1999 og 26. november 1999.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Direktivforslagets forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet er beskrevet i aktuelt notat af 29. oktober 1999, pkt. 2.

3. Gældende dansk ret

Gældende dansk ret er beskrevet i aktuelt notat af 29. oktober 1999, pkt. 3.

4. Høring

Om høringen over direktivforslaget henvises til aktuelt notat af 29. oktober 1999, pkt. 5.

5. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets udtalelse er beskrevet i aktuelt notat af 29. oktober 1999, pkt. 6.

6. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundøkonomiske konsekvenser af kompromisforslaget

De lovgivningsmæssige konsekvenser af kompromisforslaget er beskrevet i aktuelt notat af 26. november 1999, pkt. 2.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle eller samfundsmæssige konsekvenser.

7. Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 30. oktober 1998, den 8. april 1999 og den 3. december 1999. Sagen har endvidere været forelagt Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg den 5. november 1999.

Aktuelle notater er fremsendt til Europaudvalget den 23. oktober 1998, den 31. marts 1999, den 29. oktober 1999 og den 26. november 1999. Grundnotat er fremsendt til Europaudvalget den 19. januar 1999.

5. Kommissionens hvidbog om fødevarerikkerhed, KOM(99)719

(Rev. notat)

Resumé

Kommissionen har ved KOM(99)719 af 12. januar 2000 fremlagt en hvidbog for den fremtidige politik til fremme af fødevarerikkerhed i Fællesskabet.

Kommissionen finder, at EU's fødevarepolitik skal være baseret på høje sikkerhedsstandarder, som sikrer beskyttelse og forbedring af forbrugernes sundhed. Herudover skal der tages hensyn til miljøet. Ernæringsaspektet og forbrugeroplysning er også en del af fødevarer sikkerhed.

Kommissionen ønsker, at den fremtidige fødevarelovgivning skal være sammenhængende og dække hele fødevarekæden fra jord til bord. Kommissionen ønsker at reetablere og fastholde forbrugernes tillid til fødevarerne, lovgivningen og kontrollen, og hvidbogens forslag skal medvirke hertil. Fødevarelovgivningen skal være fleksibel, så den løbende kan indrette sig på ny videnskabelig rådgivning, nye produktionsmetoder og nye fund af trusler mod fødevarer sikkerheden. Fødevarepolitikken skal organiseres og koordineres bedre, og Kommissionen skal have mulighed for løbende at foretage tekniske ændringer.

Kommissionens hvidbog indeholder ud over forslag om oprettelse af en Europæisk Fødevaremyndighed en række forslag til tiltag på en række specifikke områder

Det forventes, at hvidbogens tiltag vil hæve beskyttelsesniveauet.

-

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har ved KOM(99)719 af 12. januar 2000 fremlagt en hvidbog for den fremtidige politik til fremme af fødevarer sikkerhed i Fællesskabet.

På basis af en gennemgang kan følgende oplyses om hvidbogens indhold:

Kommissionen finder, at EU's fødevarepolitik skal være baseret på høje sikkerhedsstandarder, som sikrer beskyttelse og forbedring af forbrugernes sundhed. Herudover skal der tages hensyn til miljøet.

Kommissionen forstår fødevarer sikkerhed bredt, idet det omfatter kort- og langsigtede risici ved naturlige og tilsatte stoffer i fødekæden. Ernæringsaspektet og forbrugeroplysning er også en del af fødevarer sikkerhed.

Kommissionen ønsker, at den fremtidige fødevarelovgivning skal være sammenhængende og dække hele fødevarekæden fra jord til bord. Kommissionen ønsker at reetablere og fastholde forbrugernes tillid til fødevarerne, lovgivningen og kontrollen, og hvidbogens forslag skal medvirke hertil. Fødevarelovgivningen skal være fleksibel, så den løbende kan indrette sig på ny videnskabelig rådgivning, nye produktionsmetoder og nye fund af trusler mod fødevarer sikkerheden. Fødevarepolitikken skal organiseres og koordineres bedre, og Kommissionen skal have mulighed for løbende at foretage tekniske ændringer.

Kommissionens hvidbog indeholder forslag til tiltag på en række specifikke områder, der bl.a. forventes at omhandle følgende forhold:

- Europæisk Fødevareagentur og videnskabelig rådgivning - Kommissionen styrkede i 1997 strukturen i den videnskabelige rådgivning. Den videnskabelige rådgivning har, ifølge Kommissionen, med sin seneste beslutning om UK-kød i Frankrig vist, at den på trods af stort politisk pres er egnet til at træffe uafhængige videnskabelige beslutninger.

Kommissionen foreslår derudover etablering af en uafhængig europæisk fødevaremyndighed, som skal være ansvarlig for risikovurdering og information om fødevaresikkerhedsforhold.

- Rapid Alert System - varslingsproceduren skal forbedres og fremover omfatte hele foder- og fødevarekæden, idet foderstofområdet i dag ikke er omfattet af rapid alert systemet. Dokumentation og sporbarhed skal støtte den offentlige kontrol. Varslingssystemet forventes at indgå som en opgave for Fødevaremyndigheden.
- Generel fødevarelov - Kommissionen agter i overensstemmelse med Kommissionens grønbog fra 1997 at fremsætte forslag til en generel horisontal fødevarelov, som skal fastsætte de generelle principper for fødevaresikkerhed, herunder forhold vedrørende videnskabeligt grundlag, producentansvar, sporbarhed, kontrol og håndhævelse, åbenhed, ensartethed og øg et retssikkerhed.
- Foder - Kommissionen agter at fremsætte en række forslag til forbedring af reglerne for foderstoffer, herunder etablering af en positivliste om hvilke stoffer, der må anvendes i foderstoffer, maksimumindhold af visse stoffer, godkendelse af alle foderstofvirksomheder, rapid alert system for foder, autorisation og mærkning af novel feed, herunder foder fra genmodificerede organismer, og forbud eller udfasning af antibiotiske vækstoffremmere.
- Dyresundhed og dyrevelfærd - Det oplyses, at reglerne vedrørende dyresundhed vil blive gennemgået med henblik på forbedringer, herunder forhold vedrørende zoonoser og mikrobiologiske forureninger som Salmonella og Listeria. Endvidere forventes Kommissionen at styrke indsatsen vedr. TSE og BSE. Forhold vedrørende dyrevelfærd skal integreres i fødevarepolitikken.
- Hygiejne - Det oplyses, at de mange forskellige bestemmelser skal samles til en samlet og gennemskuelig lovgivning. Endvidere ønskes der fastsat maksimumsgrænser for visse uønskede mikroorganismer i fødevarer.
- Forureninger og Pesticider - Kommissionen finder, at der er behov for standarder for forureninger gennem hele fødevarekæden fra foder til fødevarer. Grænseværdier for restkoncentrationer af sprøjtemidler skal defineres, således at der ikke er risiko for menneskers sundhed.
-
- Novel food og Genetisk Modificerede Organismer - Kommissionen vil gen-overveje de eksisterende undtagelser i forbindelse med godkendelsesproceduren for markedsføring af Novel food, ligesom man vil færdiggøre og harmonisere mærkningskrav.
-
- Tilsætningsstoffer, pakkemateriale og bestråling - Det oplyses, at reglerne vil blive gennemgået med henblik på forbedringer og revurdering af stofferne, herunder også enzymer og aromastoffer. Reglerne for materialer bestemt til kontakt med fødevarer vil blive forbedret og udvidet til også at omfatte overflade-coatings. Kommissionen forventes at færdiggøre arbejdet med udformning af listen over ingredienser, som må bestråles.
- Kontrol - Kommissionen vurderer, at strukturen i det eksisterende kontrolsystem er logisk, og at den respekterer nærhedsprincippet. Det europæiske kontrolsystem opererer på tre niveauer: egenkontrol i virksomheder, medlemsstaternes nationale kontrol og revision af medlemsstaterne, som foretages af Food and Veterinary Office, FVO.

Kommissionen ser dog behov for, 1) at der skabes ensartethed i kontrollen på forskellige områder samt betalingen herfor; 2) at der skabes ensartethed i medlemsstaternes nationale kontrol; 3) at grænsekontrol ved EU's ydre grænser udvides til at

omfatte alle produkter og ikke blot animalske produkter; 4) at Kommissionen, i modsætning til i dag, får kompetence til at foretage kontrol i alle led i fødevarekæden.

- **Information** - forbrugernes primære kilde til information om fødevaren er mærkningen. Mærkningen skal derfor leve op til denne opgave. Andre informationskanaler skal også udnyttes. Informationen i forbindelse med krisesituationer skal gøres pålidelig, hurtig og faktuel, og oplysninger om videnskabelig rådgivning, inspektioner og kontrol skal i større udstrækning gøres offentlig tilgængelig. Forbrugerne skal have vigtig og nøjagtig information, så de kan træffe kvalificerede valg.

Kommissionen agter at foreslå ændring af mærkningsdirektivet, således at færdigpakkede levnedsmidler i alle tilfælde mærkes med samtlige ingredienser, og således at ingredienser med kendte allergener skal fremgå af mærkningen.

Kommissionen finder fortsat at sundhedsanprisninger ikke skal kunne anvendes, men Kommissionen forventes at indlede drøftelser om, hvorvidt anvendelse af funktionelle anprisninger og ernæringsanprisninger i visse tilfælde skal tillades. Endvidere ønsker Kommissionen at bringe bestemmelserne om næringsdeklaration i overensstemmelse med forbrugernes behov og forventninger.

- **Ernæring** - Kommissionen agter at styrke arbejdet med at udarbejde en ernæringspolitik. Det forventes, at Kommissionen ønsker større overvågning, dataindsamling og databehandling om befolkningens madforbrug med henblik på udarbejdelsen af ernæringspolitikken. Endvidere forventes det, at Kommissionen vil foreslå en række ændringer af reglerne for kosttilskud, næringsstofpræparater og tilsætning af næringsstoffer til fødevarer.

- **Internationalt samarbejde** - Kommissionen slår fast, at EU i de kommende landbrugsforhandlinger i WTO sammenhæng vil give fødevarerikkerhed en høj prioritet. Kommissionen ønsker at indgå yderligere aftaler med tredjelande om veterinære og phytosanitære forhold, og Kommissionen ønsker at fortsætte arbejdet med EU's optagelse i Codex Alimentarius og OIE.

- **Tidsplan** - Kommissionen har sat en frist for høringsrunden til udgangen af april 2000. Kommissionen oplyser, at de konkrete forslag (i alt 84) forventes fremsat i perioden marts 2000 til april 2002, med forudsat vedtagelse i Rådet inden udgangen af 2002.

Europa-Parlamentet vil blive hørt om såvel Hvidbogen, som om de konkrete forslag.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet. Kommissionen har oplyst, at den ønsker en aktiv politik på fødevarerområdet for at genskabe borgernes tillid til Fællesskabet.

3. Gældende dansk ret

-

Hvidbogen vil ikke have direkte indflydelse på danske bestemmelser. Efterfølgende vedtagelse af de i hvidbogen skitserede forslag kan medføre ændringer i de danske regler på de nævnte områder.

4. Høring

Ved en skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevareudvalg er der modtaget høringssvar fra Landbrugsrådet, FDB, Horesta, Økonomaforeningen, Forbrugerrådet, Mejeriforeningen og FødevareIndustrien i Dansk Industri.

Landbrugsrådet har givet udtryk for, at det er afgørende, at de nye tiltag på fødevarerområdet baserer sig på et videnskabeligt grundlag, samt at lovgivningen implementeres ens i alle medlemsstater. Landbrugsrådet er enig i Kommissionens forslag om etablering af en Europæisk Fødevaremyndighed, ligesom man er enig i etablering af en sammenhængende lovgivning spændende over hele fødevarekæden fra "jord til bord".< /P>

Landbrugsrådet har følgende bemærkninger til Hvidbogens enkelte punkter:

Punkt 9: Det er ønskeligt, at det er specificeret, at producenter kun er ansvarlige for deres egen produktion.

Punkt 11: Det er ønskeligt, at det tydeliggøres, hvad der menes med "andre områder, som har med fødevarer sikkerhed at gøre" i sætningen: "Den åbenhed, som man allerede har opnået ved at offentliggøre videnskabelige udtalelser og kontrolrapporter, skal udvides til andre områder, som har med fødevarer sikkerhed at gøre."

Punkt 14: Landbrugsrådet er enig i, at forsigtighedsprincippet skal være gældende i de tilfælde, hvor de videnskabelige beviser er utilstrækkelige. Forsigtighedsprincippet er et redskab i risikohåndteringen. Det er vigtigt, at risikovurderingen baseres på videnskabelige beviser, og at risikovurderingen identificerer graden af videnskabelig uvished. I sådanne tilfælde må det vurderes ved risikohåndteringen, om forsigtighedsprincippet bør anvendes, og foranstaltninger baseret på forsigtighedsprincippet bør kun være af midlertidig karakter.

Punkt 15: Landbrugsrådet er enig i, at der også skal tages hensyn til de såkaldte "andre berettigede faktorer" ved beskyttelsen af sundhed og fremme af rimelig praksis i fødevarehandelen, men det er også her vigtigt, at der tages udgangspunkt i videnskabelig basis. Eksemplerne på "andre berettigede faktorer" bør også omfatte "Good Agricultural Practice (GAP) og dyresundhed.

Punkt 16: Landbrugsrådet er enig i, at medlemsstaternes rolle i indsamlingen af informationer er af afgørende betydning og skal defineres omhyggeligt. Det er vigtigt, at informationsindsamlingen gøres ensartet, så informationerne kan sammenlignes.

Punkt 17: Landbrugsrådet er enig i, at de forskellige monitoringer og overvågningssystemer er utilstrækkelige og usikre. Specielt kan rapporter vedrørende zoonose-situationen forbedres med hensyn til mulighed for sammenligning af information og data.

Kapitel 4: Landbrugsrådet finder behov for en uafhængig europæisk fødevaremyndighed med ansvar for risikovurdering. Landbrugsrådet finder, at den europæiske fødevaremyndighed ikke bør være ansvarlig for risikohåndtering, idet ansvaret for risikovurdering skal holdes adskilt fra ansvaret for risikohåndtering.

Punkt 37: Landbrugsraadet støtter meningen i sætningen "Fødevaremyndighedens primære mål er at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau", men finder, at ordet "sikre" er for stærkt, idet det kun er ved risikohåndtering at dette kan sikres, og risikohåndtering er uden for den europæiske fødevaremyndigheds kompetence.

Punkt 39: Landbrugsraadet er enig i, at myndigheden skal have tilstrækkeligt videnskabeligt personale, men finder det vigtigt at pointere, at myndigheden ikke involveres i risikohåndteringen.

Punkt 51: Landbrugsraadet frygter, at fødevaremyndighedens rolle vedrørende "offentliggørelse af passende informationer om fødevarer sikkerhed og ernæring" kan blive for tidskrævende.

Punkt 52: Landbrugsraadet finder det i forbindelse med myndighedens rolle i krisesituationer vigtigt, at der iværksættes foranstaltninger med henblik på at sikre, at medlemsstaterne opfylder forpligtelserne vedrørende indberetninger.

Punkt 56: Landbrugsraadet finder det vigtigt, at et tæt samarbejde mellem fødevaremyndigheden og Kommissionen ikke fører til, at der rokkes ved den veldefinerede rolle, fødevaremyndigheden er blevet tildelt.

Punkt 69: Landbrugsraadet finder med hensyn til foder, at der ikke er behov for et totalt forbud mod foder, som stammer fra dyr, som ikke er egnet til menneskeføde. Forholdet bør drøftes yderligere. Landbrugsraadet støtter Kommissionens intension om nedtrapning i brugen af antibiotika som væksthæmmende middel.

Punkt 70: Landbrugsraadet finder, at en effektiv fællesskabsovervågning af fødevarebårne sygdomme og zoonoser er vigtig. Der er behov for et harmoniseret indberetningssystem for at kunne sammenligne data fra medlemslandene. Landbrugsraadet er ikke enig i, at dyrevelfærd er vigtig for forbrugernes sundhed og beskyttelse, idet der ikke er videnskabelige beviser for sammenhængen mellem dyrevelfærd og sikkerheden eller kvaliteten af fødevarer.

Punkt 72: Landbrugsraadet finder, at fastlæggelse af mikrobiologiske kriterier skal gøres på videnskabeligt grundlag og kun af hensyn til fødevarer sikkerhed.

Punkt 73: Landbrugsraadet finder, at standarder for forurenende stoffer skal baseres på risikoanalyse og på et videnskabeligt grundlag. Cost-benefit analyser bør indgå ved fastsættelsen af maksimumgrænser for reststoffer.

Punkt 74: Landbrugsraadet støtter, at der oprettes en database om ernæring, idet en sådan vil være et vigtigt redskab for fastsættelse af grænser for reststoffer, aromastoffer og andre tilsætningsstoffer. Databasen skal afspejle forskelle i befolkningsmønstre.

Punkt 80: Rådet er enig i, at der er behov for fastsættelse af nødforanstaltninger til håndtering af kriser på fødevarer sikkerhedsområdet.

Punkt 85: Landbrugsraadet finder behov for ajourføring af kontrolreglerne, specielt i forbindelse med kødinspektionen, som bør baseres på risikoanalyse med større fokus på zoonoser. Da medlemslandene har forskellige sikkerhedsproblemer, bør det kommende kontrolregelsæt tilgodese de nationale behov.

Punkt 86 og 87: Landbrugsrådet finder, at der er behov for, at betalingen af kontrollen harmoniseres.

Punkt 88-94: Landbrugsrådet finder behov for, at der gives bedre muligheder for sanktioner overfor medlemslande, som ikke lever op til EU-lovgivningen.

Punkt 96: Landbrugsrådet finder, at sætningen "offentligheden høres om alle aspekter ved fødevarsikkerheden" er udtryk for et urealistisk mål.

Punkt 100: Rådet er enig i intentionen om, at mærkning skal sikre den nødvendige information for de forbrugere, som af sundhedsårsager eller etiske hensyn ønsker at undgå bestemte ingredienser. Rådet finder dog, at målet ikke nås ved fuld ingrediensmærkning, og Rådet anbefaler, at Kommissionen afventer drøftelserne i Codex Alimentarius, inden der fremsættes forslag.

Punkt 101: Landbrugsrådet er tilfreds med, at Kommissionen vil overveje, om der bør indføres særlige bestemmelser vedrørende "funktionelle påstande".

Punkt 104-107: Rådet støtter udviklingen af en europæisk ernæringspolitik, men Rådet finder, at en sådan politik skal respektere medlemsstaternes egne mere specifikke retningslinier.

Punkt 108: Landbrugsrådet finder det vigtigt, at hvidbogens indhold medtages i de kommende WTO-forhandlinger.

Punkt 112: Landbrugsrådet finder, at EU-reglerne vedrørende fødevarsikkerhed kun bør gælde for produkter, som afsættes i fællesskabet, og ikke nødvendigvis for produkter til eksport til tredjelande. Handel til tredjelande er omfattet af Codex Alimentarius, WTO eller tredjelandenes egen lovgivning.

FDB beklager den korte høringsfrist, som medfører, at kommentarerne alene er overordnede. FDB hilser hvidbogen og dens overordnede målsætninger velkommen, idet der dog må afventes konkrete forslag, der udmønter disse i praksis. Efter FDB's opfattelse sker der pt. en utilfredsstillende udvikling i de maksimale grænseværdier for pesticider. FDB finder det tilfredsstillende, at der i EU gøres overvejelser med hensyn til sundhed sanprisinger, som uagtet et fortsat forbud, synes at åbne for en reguleret anvendelse af funktionelle og ernæringsmæssige anprisninger. FDB ønsker at se et mere konkret udspil angående den europæiske fødevarermyndighed, før dette kommenteres. FDB finder det vigtigt, at der ved oprettelsen af endnu en offentlig instans sikres en helt entydig arbejdsdeling i forhold til de nationale kontrolinstanser, så der ikke etableres en bureaukratisk "overmyndighed".

Horesta er generelt enig i Kommissionens ønske om, at den fremtidige fødevarerlovgivning skal være sammenhængende og dække hele fødevarerækken fra jord til bord. Horesta er desuden enige i Kommissionens vurdering af vigtigheden af at reetablere og fastholde forbrugernes tillid til fødevarerne, lovgivningen og kontrollen. Horesta mener dog, at denne tillid kan opnås på flere måder og er derfor forbeholdne overfor, om EU's fødevarerpolitik skal være baseret på sikkerhedsstandarder. Horesta hilser planerne om at etablere et europæisk fødevareragentur velkomment og håber, at et kommende fødevareragentur i endnu højere grad vil bidrage til åbenhed og samarbejde omkring udvikling af fødevarer.

Horesta finder overvejelserne om en generel horisontal fødevarerlov hensigtsmæssige, idet en sådan lov vil bidrage til mere ensartede konkurrencevilkår. Horesta ser frem til en koordinering og samling af hygiejnereglerne således, at kravene bliver mere konsekvente og klare. Horesta finder det hensigtsmæssigt at harmonisere reglerne om mærkning af fødevarer, der indeholder Novel Food og genetisk modificerede organismer. Horesta er dog ikke enig i, at reglerne omkring Novel Food skal skærpes i forhold til den danske lovgivning, idet forbrugerne efter Horestas opfattelse er tilfredse med det nuværende informationsniveau.

Økonomaforeningen støtter oprettelsen af en uafhængig europæisk fødevarermyndighed og finder det væsentligt, at fødevarermyndigheden bliver omgivet af en høj grad af autoritet, som kan skabes gennem fuld åbenhed i myndighedens arbejdsmetode, samt ved at myndigheden sammensættes af højt estimerede videnskabsfolk, der kan arbejde uafhængigt af såvel kommercielle som politiske interesser. Økonomaforeningen finder, at fødevarermyndigheden udelukkende skal arbejde med risikovurdering, sikre indsamling og analyse af data og dermed give beslutningstagere og lovgivere mulighed for at kunne træffe velovervejede beslutninger. Navnet "fødevarermyndighed" finder Økonomaforeningen uheldigt.

Økonomaforeningen finder, at en generel horisontal fødevarerlov vil være et godt fremskridt, og at udgangspunktet bør være de love, som i dag findes inden for fællesskabet, der indeholder de strengeste krav til sikkerhed m.v. Derudover skal det være muligt for de enkelte medlemslande at eksperimentere med nationale bestemmelser, hvor EU-lovgivningen udgør et minimumsgrundlag. Økonomaforeningen er af den opfattelse, at forurenende stoffer og restprodukter er uønskede i fødevarer, og foreningen finder, at løsningen ikke er, at der fastsættes grænser, men at der derimod skal arbejdes for et forbud. Økonomaforeningen tilslutter sig Kommissionens forslag om, at færdigpakkede fødevarer i alle tilfælde skal mærkes med samtlige ingredienser, og at ingredienser med kendte allergener skal fremgå af mærkningen. Økonomaforeningen støtter Kommissionens initiativ til udarbejdelse af en ernæringspolitik og støtter Kommissionens hensigt med udarbejdelse af et særdirektiv til diætetiske fødevarer. Økonomaforeningen foreslår, at funktionelle fødevarer bliver indeholdt i dette direktiv.

Forbrugerrådet ser sig ikke i stand til at kommentere alle områder i Hvidbogen på nuværende tidspunkt på grund af den korte høringsfrist. Forbrugerrådet finder, at der er tale om en visionær og ambitiøs hvidbog, der anlægger et meget bredt og helhedsorienteret syn på fødevarer sikkerhed fra "jord til bord".

Forbrugerrådet har følgende specifikke kommentarer til hvidbogens kapitler:

Punkt 11: Forbrugerrådet finder, at den åbenhed, der allerede er opnået ved at offentliggøre videnskabelige udtalelser og kontrolrapporter, skal udvides til alle (andre) områder, som har med fødevarer sikkerhed at gøre. Forbrugerrådet ser gerne, at "andre" ændres til alle.

Punkt 15: I EU's beslutningsproces skal (kan) der tages hensyn til andre berettigede faktorer, der er relevante for beskyttelsen. Forbrugerrådet ser gerne, at "kan" ændres til skal.

Punkt 18: Forbrugerrådet støtter ideen om, at "lovgivningen bør desuden indeholde en forpligtelse for alle aktører til at anmelde krisesituationer på fødevarerområdet og tilsikre at forbrugere og brancheorganisationer holdes behørigt orienteret". Forbrugerrådet ser gerne, at "bør" ændres til skal.

Kapitel 4: Den Europæiske Fødevarermyndighed tillægges afgørende betydning for genoprettelsen af forbrugernes tillid til fødevarer sikkerheden i EU. Forbrugerrådet deler kun i begrænset omfang denne holdning. Det er Forbrugerrådets opfattelse, at en væsentlig betingelse for at etablere og genoprette tilliden til fødevarer sikkerheden i EU er, at de enkelte medlemslande implementerer direktiverne og følger de fælles regler og dermed spiller en aktiv rolle i at bekæmpe, overvåge og kontrollere de forhold, der udgør en trussel mod fødevarer sikkerheden. Et misforhold på dette område, der resulterer i forskellige niveauer af forbrugerbeskyttelse samt varehandel på tværs af grænserne med meget forskellig grad af fødevarerforureninger (herunder zoonoser) er efter Forbrugerrådets opfattelse den største trussel mod denne tillid. En anden vigtig parameter for at sikre tillid er, at de lande, der i forvejen har en høj grad af forbrugerbeskyttelse på et givet område, sikres en mulighed for at "gå foran". Forbrugerrådet mener, at der konkret bør gives mulighed for handelsrestriktioner overfor lande, som ikke har

opnået et tilstrækkeligt højt beskyttelsesniveau. Det er Forbrugerrådets opfattelse, at etablering af et fødevareagentur, som er den betegnelse Rådet foretrækker, kan være en gevinst. Rådet finder det afgørende, at de videnskabelige medarbejdere er uafhængige af politiske og økonomiske interesser, og at der sker en klar adskillelse mellem det videnskabelige og det politiske niveau (risikovurdering og risikohåndtering). Det er meget vigtigt, at medlemslandene fortsat sikres politisk indflydelse på beslutninger, grundlag og metoder, så kommende beslutninger reelt kan accepteres og gennemføres i de enkelte medlemslande.

Punkt 45: Forbrugerrådet anerkender vigtigheden af det videnskabelige grundlag for beslutninger, herunder udtalelser fra de videnskabelige komiteer. Det bør sikres, at de altid udgør grundlaget for den videre politiske proces.

Punkt 69: Forbrugerrådet bifalder strategien om udfasning af antibiotiske vækstfremmere i EU, og mener i øvrigt, at strategien bør udvides til at omfatte de beslutninger, som er vedtaget i Rådets resolution af 8. juni 1999 om antibiotikaresistens.

Punkt 71: Forbrugerrådet finder det vigtigt, at spørgsmål om dyrs velfærd integreres i fødevarepolitikken i større udstrækning. Eftersom dyrenes generelle velfærd er af stor betydning for mange forbrugeres opfattelse af fødevarekvaliteten, bør der efter Forbrugerrådets opfattelse ikke udelukkende tages hensyn til dyrs velfærd, som er af betydning for kvalitet og sikkerhed, men også til hensyn som udelukkende er til gavn for dyret selv. Ligeledes bør velfærdshensynet ikke begrænses til dyr, som er beregnet til konsum, men også dyr der producerer non-food produkter, som f.eks. får (uld).

Punkt 77: Forbrugerrådet finder, at de eksisterende mærkningsregler for aromastoffer bør forbedres, så det bl.a. klart fremgår, hvilken smag aromastoffer bidrager med, ligesom aromastoffer, der vides eller mistænkes for at fremkalde overfølsomhed, bør mærkes. Forbrugerrådet finder, at princippet om at friholde basisfødevarer for farvestoffer også bør gælde for aromastoffer.

Punkt 79: Forbrugerrådet finder, at bestråling bør begrænses anvendt til krydderurter og krydderier. Kontaminering og forurening bør forebygges med god hygiejnestyring og ikke lappeløsninger som bestråling.

Punkt 84: Forbrugerrådet finder det positivt, at der skal (bør) sættes tydelige frister, som ikke må overskrides, når Kommissionen udarbejder en ændring eller en afgørelse. Rådet ser gerne, at "bør" ændres til skal. Forbrugerrådet opfordrer til, at denne intention også gøres gældende i forbindelse med implementering af direktiver m.m. Det fremgår, at "man bør overveje at give støre indsigt på alle stadier i lovgivningsprocessen" Dette finder Forbrugerrådet så vigtigt, at det bør fremstå som en klar hensigt, fremfor en "overvejelse". Denne øgede åbenhed bør også være gældende i forbindelse med forhandlinger efter komite-procedurer.

Punkt 100: Forbrugerrådet støtter, at 25%-reglen ophæves. Forbrugerrådet finder det vigtigt med en tilkendegivelse af, hvorvidt denne helt ophæves eller nedsættes til en lavere sats. Forbrugerrådet mener, at den bør fastsættes så lavt som muligt. Forbrugerrådet støtter en obligatorisk angivelse af ingredienser, som er kendte allergener og finder, at listen over disse allergener, bør udarbejdes i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet. Forbrugerrådet savner et forslag om en procentvis angivelse af fødevareingredienser. Forbrugere sikres først fuld information om fødevarerne, når samtlige ingredienser deklarerer med deres procentvise andel af det pågældende produkt.

Punkt 101: Forbrugerrådet støtter, at Kommissionen opretholder forbuddet mod anvendelse af sundhedsanprisninger, og Rådet er betænkelig ved Kommissionens overvejelser om at indføre særlige bestemmelser vedr. "funktionelle påstande". Rådet finder, at funktionelle anprisninger er nyttesløse, og at de i bedste fald kan skabe forvirring om produktets egenskaber og i værste fald kan være direkte vildledende og på virke kostindtaget i en negativ retning samt forplumre ernæringsoplysningen. Forbrugerrådet ønsker, at Kommissionen udarbejder forslag om en obligatorisk

næringsstofdeklaration, da en sådan vil være langt mere informativ for forbrugerne end såvel sundheds- som funktionelle anprisninger.

Punkt 103: Forbrugerrådet finder, at det er et skråplan at begynde at oplyse om, hvad der ikke er i maden. Et mærke på maden, hvor der står genfrit, antyder, at andre varer ikke er fri for gensplejsning, hvilket jo vil være vildledning og unfair overfor konkurrenter, som fortsat fremstiller almindelige fødevarer uden anvendelse af gensplejsning. Forbrugerrådet begrundet yderligere holdningen med, at udgifterne til at holde de gensplejse og de normale fødevarer og foderstoffer adskilt og indføre et mærkningsystem vil blive lagt oven i prisen for sådanne varer, og dermed kommer forbrugerne til at betale for fødevarerindustriens interesse i at indføre gensplejsning i produktionen. Forbrugerrådet ønsker en tydelig mærkningsordning, der angiver, hvis der er anvendt gensplejsning i fødevarereproduktionen, og ikke en ordning om mærkning af fødevarer, der ikke indeholder genetisk modificerede organismer. Dette vil sikre forbrugerne muligheden for at fravælge uden at skulle betale omkostningerne for landbrugets og fødevarerindustriens interesse for gensplejse fødevarer.

Punkt 105: Forbrugerrådet er stærkt kritisk overfor Kommissionens forslag om udarbejdelse af krav til en række diætetiske fødevarer. Forbrugerrådet er bl.a. imod, at der udarbejdes et særdirektiv om fødevarer, der skal dække behov, som opstår på grund af intens brug af musklerne. Et sådant direktiv vil blot give mulighed for (sundheds-)anprisning af en række produkter, som er af langt større kommerciel interesse end egentlig forbrugerinteresse. Forbrugerrådet er imod, at Kommissionen udfærdiger en rapport om fødevarer til personer, der lider af diabetes, idet det er kosten som helhed, der er afgørende for diabetesbehandlingen snarere end enkeltstående produkter. Forbrugerrådet finder, at en obligatorisk næringsdeklaration er overordentlig vigtig for muligheden af en optimal sammensætning af en sådan kost. Forbrugerrådet opfordrer endvidere til i forhandlingerne om kosttilskud og berigede levnedsmidler at fastholde den restriktive danske holdning på disse områder.

Mejeriforeningen finder, at de områder, som forventes at indgå i hvidbogen, alle er vigtige for at sikre fødevarer sikkerheden. Endvidere finder man, at etableringen af et EU-fødevareragentur kan være en god idé, navnlig set i lyset af den store eksport og samhandel med andre lande, som Danmark har.

Fødevarerindustrien i Dansk Industri kan fuldt ud tilslutte sig, at der som opfølgning på Kommissionens Grønbog fra 1997 gennemføres en horisontal og sammenhængende fødevarerlovgivning i EU omfattende blandt andet de emner, som hvidbogen forventes at indeholde forslag til. I den forbindelse lægges der særlig vægt på spørgsmålene vedrørende risikovurdering og -styring (lovgivning og kontrol) i fødevarerlovgivningen. Fødevarerindustrien kan støtte, at der arbejdes videre på at få etableret et uafhængigt europæisk fødevareragentur.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Hvidbogen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser. De afledte konsekvenser vil først kunne vurderes endeligt, når de konkrete lovgivningsforslag efterfølgende forelægges Rådet

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

-

Hvidbogen har i sig selv ingen samfundsøkonomiske konsekvenser. De afledte konsekvenser af hvidbogen vil først kunne vurderes endeligt, når de konkrete lovgivningsforslag efterfølgende forelægges Rådet.

Det forventes, at hvidbogens tiltag vil hæve beskyttelsesniveauet.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om sagen den 2. marts 2000.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 10. december 1999, den 21. januar 2000, og den 17. marts 2000 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøderne (landbrug) den 14.-15. december 1999, den 24.-25. januar 2000 og den 20.-21. marts 2000, jf. aktuelle notater af den 3. december 1999, den 13. januar 2000 og den 9. marts 2000, og den 10. marts 2000 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (indre marked) den 16. marts 2000, jf. aktuelt notat af den 3. marts 2000.

6. Integration af forbrugerbeskyttelseshensyn i fællesskabets politikker

(Nyt notat)

Resumé

Af Kommissionens handlingsplan for forbrugerpolitikken 1999-2001, vedtaget af Kommissionen den 7. december 1998 (KOM (98) 696), fremgår en række områder, hvor Kommissionen finder, at der er behov for en prioriteret indsats for at sikre det tværgående forbrugerhensyn.

Kommissionen finder, at der er grundlag for at anvende høringer, som kan fastlægge, hvilke områder der skal prioriteres, og hvilken metode der skal anvendes til at sikre, at der i fællesskabspolitikken mere systematisk og konsekvent tages hensyn til forbrugernes økonomiske og juridiske interesser.

På rådsmødet vil Kommissionen og formandskabet orientere om status for dette arbejde. Orienteringen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

-

1. Baggrund og indhold

Integration af forbrugerbeskyttelseshensyn i de øvrige fællesskabspolitikker blev institutionaliseret med Amsterdamtraktaten i 1998. Den hidtidige indsats omfatter vedtagelse af en række rådsresolutioner om integration af forbrugerhensyn i de øvrige politikker i 1980'erne, samt en rådsresolution i 1999 om forbrugerdimensionen i informationssamfundet.

Der er ikke vedtaget retsakter om eller udarbejdet en samlet oversigt eller plan over, hvorledes forbrugerhensyn integreres og varetages i de øvrige sektorpolitikker.

Af Kommissionens handlingsplan for forbrugerpolitikken 1999-2001, vedtaget af Kommissionen den 7. december 1998 (KOM (98) 696), fremgår en række områder, hvor Kommissionen finder, at der er behov for en prioriteret indsats for at sikre det tværgående forbrugerhensyn.

Kommissionen finder, at der er grundlag for at anvende høringer, som kan fastlægge, hvilke områder der skal prioriteres, og hvilken metode der skal anvendes til at sikre, at der i fællesskabspolitikken mere systematisk og konsekvent tages hensyn til forbrugernes økonomiske og juridiske interesser.

Konkret foreslås det i handlingsprogrammet, at der etableres en checkliste til vurdering af forbrugernes interesser.

Kommissionen finder, at der er grundlag for at prioritere integrationen på følgende områder:

- liberalisering af forsyningspligtigheder
- forbrugerdimensionen på områderne telekommunikation, postvæsen, energi- og vandforsyning, transport samt radio og TV
- mekanismer for forbrugerrepræsentation og høring i Kommissionens forslag
- sikker anvendelse af Internet
- integration af forbrugerinteresser i Agenda 2000-reformen af den fælles landbrugspolitik
- forbrugernes interesser skal fortsat være en afgørende faktor i EU's konkurrencepolitik.

Endvidere vil Kommissionen undersøge, hvordan miljø- og udviklingspolitiske anliggender kan afspejles effektivt i forbrugerpolitikken.

På rådsmødet 13. april 2000 vil Kommissionen orientere om status for arbejdet.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke vurderet sagen i forhold til princippet om nærhed og proportionalitet. Eventuelle nye initiativer på området vil ske under iagttagelse af principperne om nærhed og proportionalitet.

3. Gældende dansk ret

Der findes ingen specifik dansk lovgivning på området.

4. Høring

Kommissionen og formandskabet vil orientere mundtligt om status for arbejdet. Sagen har derfor ikke været sendt i høring.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

-

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om ændring af Rådets direktiv om produktsikkerhed

(Nyt notat)

Resumé

I det eksisterende direktiv 92/59/EØF om produktsikkerhed er der indsat en revisionsklausul, hvorefter Rådet på grundlag af en rapport fra Kommissionen om de indhøstede erfaringer fire år efter direktivets ikrafttræden den 29. juni 1994 skal træffe afgørelse om, hvorvidt direktivet bør tilpasses.

Kommissionen har endnu ikke fremlagt et forslag. Følgende ændringer forventes at indgå i et kommende forslag:

En udvidelse af direktivets anvendelsesområde til også at omfatte produkter, der oprindeligt er beregnet for erhvervsdrivende, men som nu anvendes af forbrugere samt tjenesteydelser, der knytter sig til et produkt, fx reparation af bil. Hertil kommer en udvidelse af anvendelsesområdet, således at producenter og distributører får pligt til at oplyse myndigheder om farlige eller usikre produkter, når en virksomhed selv konstaterer dette (og foranstalter tilbagetrækning fra markedet). Derudover indføres en samarbejdspligt for producenter og distributører i forhold til medlemslandenes produktsikkerhedsmyndigheder til at give information til myndigheder om egne produkter. Desuden forventes forsigtighedsprincippet indføjet i forslaget.

Det forventes, at der skabes mulighed for, at Kommissionen kan udstede mandater til standardiseringsorganet CEN/CENELEC med hjemmel i direktivet, samt indføres en bestemmelse om forbud mod eksport af farlige produkter fra EU-lande til tredjelande og en forbedret markedskontrol såvel nationalt som på EU-niveau. Endelig forventes en præcisering af, hvornår man ved farlige produkter kan anvende muligheden for at bevare visse oplysninger som fortrolige.

Det forventes, at Kommissionen vil orientere om status for arbejdet.

Når Kommissionens forslag foreligger, kan de lovgivningsmæssige konsekvenser vurderes.

1. Baggrund og indhold

I det eksisterende direktiv 92/59/EØF om produktsikkerhed i almindelighed er der indsat en revisionsklausul. Ifølge revisionsklausulen skal Rådet på grundlag af en rapport fra Kommissionen om de indhøstede erfaringer fire år efter direktivets ikrafttræden den 29. juni 1994 træffe afgørelse om, hvorvidt direktivet bør tilpasses og udvides. Direktivet har hjemmel i artikel 100 A (nu artikel 95) og artikel 189 B (nu artikel 251), hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal (fælles beslutningstagen).

Kommissionen har endnu ikke fremlagt et forslag, men forventes at ville orientere om status for arbejdet på rådsmødet den 13. april 2000. Kommissionens revisionsforslag forventes i hovedtræk at ville få følgende indhold:

Forslaget ventes at indeholde en udvidelse af direktivets anvendelsesområde, således at direktivet også kommer til at omfatte produkter, der oprindeligt er tiltænkt erhvervsdrivende, men som nu anvendes af forbrugere ("gør-det-selv"-produkter) samt tjenesteydelser, der knytter sig til et produkt, fx reparation af bil.

Anvendelsesområdet forventes tillige udvidet således, at producenter og distributører får pligt til at oplyse myndigheder om farlige eller usikre produkter, når en virksomhed selv konstaterer dette og foranstalter tilbagetrækning fra markedet. Derudover forventes et forslag om en samarbejdspligt for producenter og distributører i forhold til medlemslandenes produktsikkerhedsmyndigheder til at give information til myndigheder om egne produkter.

Muligheden for at anvende forsigtighedsprincippet forventes indføjet i forslaget.

For at sikre en metode til at fastslå, hvorvidt et produkt opfylder sikkerheds- og sundhedskrav, forventes der indsat en hjemmel til Kommissionen til at give mandater til standardiseringsorganet CEN/CENELEC til udarbejdelse af harmoniserede standarder.

Forslaget forventes endvidere at indeholde en bestemmelse om forbud mod eksport af farlige produkter fra EU-lande til tredjelande med det forbehold, at man skal tage hensyn til de særlige forhold i det pågældende tredjeland. Forslaget forventes også at indeholde en udbygning af medlemsstaternes pligt til at foretage markedsovervågning og markedsundersøgelser såvel nationalt som på EU-niveau.

En generel opstramning af det eksisterende system til underretning og udveksling af oplysninger om farlige produkter vil formentlig blive foreslået.

Desuden forventes det, at hurtig udveksling af oplysninger om produkter, som udgør en alvorlig og umiddelbar risiko for forbrugernes sundhed og sikkerhed, vil komme til at omfatte risici, som først viser sig på længere sigt. Denne risikokategori har ikke tidligere været omfattet.

Herudover forventes en forbedret mulighed for at foretage midlertidige hasteindgreb mod farlige produkter på fællesskabsplan.

Endelig vil forslaget formentlig lægge op til en nærmere præcisering af fortroligheds-

kravet, herunder en mere tydelig defineret mulighed for at behandle visse oplysninger

om farlige produkter, som fortrolige.

2. Nærhed og proportionalitet

Kommissionen har ikke endnu vurderet et kommende forslag i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Lovgivningen på produktsikkerhedsområdet er reguleret ved lov nr. 364 af 18. maj 1994 om produktsikkerhed. Loven implementerer direktiv nr. 92/59/EØF om produktsikkerhed i almindelighed. Hertil kommer bekendtgørelse nr. 329 af 23. maj 1995 om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler. Bekendtgørelsen implementerer direktiverne 88/378/EØF om sikkerhedskrav til legetøj og 87/357/EØF om produkter, der på grund af deres ydre fremtræden, kan forveksles med andre produkter.

4. Høring

Kommissionens foreløbige udkast til revisionsforslag har været sendt i høring hos:

Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Postordreforening, De samvirkende Købmænd, Det Danske Handelskammer, FDB, FDM, Forbrugerrådet samt Håndværksrådet.

Følgende har haft bemærkninger til udkastet:

Anvendelsesområde:

Forbrugerrådet er enig i en udvidelse af anvendelsesområdet, herunder at tjenesteydelser inddrages. Forbrugerrådet lægger vægt på, at produkter, som ikke oprindeligt er beregnet til almindelige forbrugere, men som anvendes af disse, kommer med i direktivet, som for eksempel "gør-det-selv"-produkter .

Advokatsamfundet er bekymret for producenters og distributørers ansvar ved indgreb overfor "gør-det-selv"- produkter, der er sikre ved kyndig anvendelse, men som uden producenters viden udbydes til uforudset og uprofessionel forbrugeranvendelse.

Dansk Handel & Service udtrykker bekymring over et ændret anvendelsesområde, hvorefter også produkter, som anvendes i forbindelse med udførelsen af tjenesteydelser inddrages. Dansk Handel & Service finder, at risikovurderinger skal baseres på videnskabelige vurderinger, helst fra uafhængige kilder.

Almindelige sikkerhedskrav:

Forbrugerrådet støtter forslaget om, at producenter og distributører får pligt til at anmelde farlige eller usikre produkter til myndighederne. Forbrugerrådet støtter tillige et forslag om eksportforbud af farlige produkter til tredjelande samt forslaget om, at Kommissionen kan udstede standardiseringsmandater med hjemmel i direktivet.

Det Danske Handelskammer og **Dansk Handel & Service** er imod, at der pålægges unødige administrative byrder i form af anmeldelsespligt til myndigheder om farlige produkter for distributører. Den nuværende pligt til at trække produkter tilbage fra markedet findes at være tilstrækkelig.

Medlemslandenes pligter, beføjelser og fortrolighed:

Forbrugerrådet støtter en stramning af markedskontrollen. Men **Forbrugerrådet** finder ikke, at der bør være mulighed for at fortrolige oplysninger om farlige produkter tilbageholdes, såfremt oplysningerne er af betydning for forbrugernes sundhed- og sikkerhed.

Advokatsamfundet finder, at kun tungtvejende grunde bør kunne bryde kravet om fortrolighed.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere de lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Fællesskabets strategi vedrørende elektronisk handel: fjernelse af forhindringer af mistillid

(Nyt notat)

Resumé

Der redegøres i notatet for Kommissionens meddelelse om eEurope - et informationssamfund for alle (KOM(99)687). Kommissionen ønsker med meddelelsen at sikre, at EU kan udnytte de økonomiske og samfundsmæssige værdier, der ligger i frembruddet af en ny verdensøkonomi baseret på informationssamfundets regler.

I meddelelsen opstilles tre centrale mål for at gøre Europa og dets borgere klar til informationssamfundet. Der foreslås endvidere igangsat tiltag på 10 fokusområder i perioden 2000-2004, hvilke skal være med til at fremskynde EU's beherskelse af den digitale teknologi. Kommissionen vil bl.a. bygge videre på teleliberaliseringen, rammerne for e-handel, støtten til indholdsindustrien og til forskningen samt sikre sikker elektronisk adgang v ia smartkort og sørge for at alle borgere, skoler og virksomheder hurtigst muligt kan få adgang til Internettet.

Kommissionen har den 8. marts 2000 vedtaget en "Progress Report", som gennemgår hvert af eEurope initiativets 10 fokusområder og peger på, hvad der videre bør ske på de enkelte områder. Formandskabet har ligeledes fremlagt en fremtidsrapport den 6. marts 2000.

Det er forudsat, at Kommissionens meddelelse sammen med bl.a. Kommissionens Progress Report skal udmøntes i en handlingsplan, der skal være færdiggjort inden juni 2000.

Kommissionens meddelelse og "Progress Report" har været præsenteret og drøftet på Det Europæiske Råds ekstraordinære topmøde den 23.-24. marts 2000 i Lissabon. På topmødet blev der fastlagt foreløbige mål og retningslinier for handlingsplanen, således at formandskabet og Kommissionen kan udarbejde benchmark-indikatorer, der skal indarbejdes i de nationale initiativer for det informations- og vidensbaserede samfund.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har 8. december 1999 udsendt en meddelelse: "eEurope - et informationsfund for alle" (KOM(1999)687 endelig udgave).

Baggrunden for meddelelsen er, at Kommissionen vil sikre, at EU kan udnytte de økonomiske og samfundsmæssige værdier, der ligger i frembruddet af en ny verdensøkonomi baseret på informationssamfundets regler.

Meddelelsens formål er at få Kommissionen og de enkelte medlemsstater til at sætte tempoet op med hensyn til at få alle europæere "på Internettet" og dermed sikre EU en global konkurrenceevne og mulighed for at høste fordelene af informationssamfundets udvikling.

Meddelelsen opstiller tre centrale mål:

- Alle borgere, hjem og skoler, hver eneste virksomhed og forvaltning skal med ind i den digitale tidsalder og kobles til nettet.
- Europa skal kunne sin digitale ABC og skal støttes heri af en iværksætterkultur, der er klar til at skyde penge i udviklingen af nye ideer.
- Hele processen skal virke socialt integrerende, underbygge forbrugernes tillid og styrke den sociale sammenhængskraft.

Kommissionen har under disse tre mål opstillet mål og midler på følgende områder:

- Unge europæere og den digitale tidsalder
- Billigere adgang til Internettet
- Fremskyndet e-handel
- Hurtigt Internet til forskere og studerende
- Sikker elektronisk adgang via smartkort

- Risikokapital til højteknologiske SMV'er
- eDeltagelse for handicappede
- Sundhedssektoren på nettet
- Intelligent transport
- Det offentlige på nettet

Der henvises i øvrigt til det aktuelle notat, der blev sendt til Folketingets Europaudvalg den 2. marts forud for rådsmødet (Indre Marked) den 16. marts 2000.

Kommissionen fremlagde endvidere den 8. marts 2000 en fremskridtsrapport ("Progress Report"), der gennemgår hvert af eEurope initiativets 10 fokusområder og peger på, hvad der videre bør ske på de enkelte områder.

Formandskabet har tillige den 6. marts 2000 fremlagt en fremskridtsrapport om eEurope initiativet. Formandskabet har især fokuseret på følgende emner:

- Hurtigst mulig adgang til højhastigheds netværk i Europa, så USA kan indhentes.
- Fremskyndelse af e-handelsudviklingen, herunder SMV'ers anvendelse og udvikling af former for selvregulering/samregulering.
- Uddannelse og kvalifikationer skal udvikles i skolen og på arbejdet i en livslang læringsproces.
- Regeringens roller er central i udviklingen af netværkssamfundet, og dette fremmes via bedste praksis sammenligninger.
- En proaktiv politik med bl.a. bedste praksis analyser for at undgå en social udstødning af nogle samfundsgrupper, herunder særlig opmærksomhed på handicappede, kvinder og minoriteter.
- Anvendelse af databaser og software til at fremme kommunikation på tværs af sproglige og kulturelle forskelle.
- Fremme af europæisk F&U gennem højhastighedsnetværk, der forbinder forskningsinstitutioner, biblioteker m.v.

Kommissionens meddelelse og fremskridtsrapporterne har med henblik på en overordnet og kort debat været præsenteret på rådsmødet (Indre Marked) den 16. marts 2000.

Kommissionens meddelelse og Progress Report har endvidere været præsenteret og drøftet på Det Europæiske Råds ekstraordinære topmøde om beskæftigelse, økonomisk reform og social samhørighed i Lissabon den 23. og 24. marts 2000.

Kommissionens meddelelse om eEurope-initiativer skal sammen med bl.a. Kommissionens Progress Report udmøntes i en handlingsplan. Handlingsplanen skal udarbejdes inden juni 2000, hvor den forventes godkendt på Det Europæiske Rådsmøde i Lissabon.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har i meddelelsen ikke udtalt sig om nærheds- og proportionalitetsprincippet. Meddelelsen samt Kommissionens statusrapport påvirker imidlertid ikke i sig selv de to principper, da der er tale om et politisk initiativ.

3. Gældende dansk ret

Kommissionens statusrapport samt meddelelse har i sig selv ingen konsekvenser for den gældende regulering. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt konkret at vurdere i hvilket omfang en udmøntning af initiativerne i fokusområderne kan få indflydelse på dansk lovgivning.

4. Høring

Forskningsministeriet har den 26. januar 2000 sendt Kommissionens meddelelse i bred høring, ligesom den har været behandlet i specialudvalgene for IT og Telekommunikation samt Tekniske Handelshindringer den 21. februar 2000.

Høringssvarene er refereret i det aktuelle notat, der blev sendt til Folketingets Europaudvalg den 2. marts forud for rådsmødet (Indre Marked) den 16. marts 2000.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Rapporteringen fra Det Europæiske Rådsmøde i Lissabon og Kommissionens meddelelse har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rapportering og meddelelsen har som sådan ingen samfundsøkonomiske konsekvenser. Eventuelle initiativer i den efterfølgende handlingsplan må dog forventes at få positive beskæftigelses, økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. marts 2000 til orientering. Notat blev fremsendt den 2. marts 2000. Grundnotat er fremsendt den 15. februar 2000.

9. Forbrugerbeskyttelse i forbindelse med forsyningspligtigheder og netværk

(Nyt notat)

Resumé

På rådsmødet (Forbruger) den 8. november 1999 drøftede medlemslandene i en åben debat behovet for styrkelse af forbrugerbeskyttelse som følge af den stigende liberalisering og globalisering indenfor området af forsyningstjenester og netværk af almen interesse, så som energi, post, telekommunikation mv.

Alle medlemslande erklærede sig på mødet enige i, at det bør undersøges om der er et behov for beskyttelse af forbrugerne i forbindelse med, at der åbnes for konkurrencen på det pågældende område og på grund af de tekniske fremskridt, der sker inden for området.

Formandskabet bad endvidere medlemslandene levere skriftligt svar på, hvilke nøgleaspekter der bør overvejes i relation til forbrugerbeskyttelse i forbindelse med forsyningspligtigheder og netværk. Det danske svar vedlægges dette notat i bilag I af 29. februar 2000.

Som opfølgning har det nuværende formandskab sat emnet på det kommende rådsmøde, hvor Kommissionen forventes at ville orientere om status for arbejdet.

Kommissionens orientering medfører ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Den forbrugerpolitiske handlingsplan for årene 1999 til 2001, vedtaget af Kommissionen den 7. december 1998, KOM (98) 696, indeholdt en tilkendegivelse af, at kombinationen af liberaliseringen, globaliseringen og den teknologiske udvikling har og fortsat vil påvirke forbrugernes adgang til forsyningstjenester.

I Kommissionens meddelelse om forsyningstjenester, KOM (96) 443, nævnes som eksempel på universelle tjenester teleområdet, post, transport, el og television. Ifølge meddelelsen bør der til disse tjenester stilles krav af almen interesse, som bør iagttages af udbyderne f.eks. i form af principper som lighed, stabilitet og anvendelse samt i form af god praksis, åbenhed i ledelsen og tilsyn fra uafhængige instanser.

Med udgangspunkt i ovennævnte, satte det danske formandskab emnet på dagsordenen for rådsmødet (Forbruger) den 8. november 1999, for at medlemslandene i en åben debat kunne drøfte behovet for styrkelse af forbrugerbeskyttelse som følge af den stigende liberalisering og globalisering indenfor området af forsyningstjenester og netværk af almen interesse, så som energi, post, telekommunikation mv.

Medlemsstaterne erklærede sig på mødet enige i, at det bør undersøges, om der er behov for beskyttelse af forbrugerne i forbindelse med, at der åbnes for konkurrencen på det pågældende område på grund af de tekniske fremskridt, der sker inden for området.

Formandskabet bad endvidere medlemslandene levere skriftligt svar på, hvilke nøgleaspekter der bør overvejes i relation til forbrugerbeskyttelse i forbindelse med forsyningspligtigheder og netværk. Det danske svar vedlægges dette notat i bilag I af 29. februar 2000.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke vurderet sagen i forhold til princippet om nærhed og proportionalitet.

3. Gældende dansk ret

I Danmark varetages de nødvendighedstjenester, der primært tænkes på af Trafikministeriet, Forskningsministeriet, Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Miljø- og Energiministeriet.

Der er særlig regulering inden for de respektive ressortområder, der bliver suppleret af markedsføringsloven samt almindelige formueretlige regler i aftaleloven og købeloven af forbrugerbeskyttende karakter.

4. Høring

Sagen har været i høring i specialudvalget for forbrugerbeskyttelse forud for rådsmøde (Forbruger) den 8. november 1999, hvor følgende organisationer blev hørt:

Advokatsamfundet, Dansk Handel & Service, Dansk Postordreforening, Det Danske Handelskammer, FDM, Forbrugerrådet, Håndværksrådet, Forsikring & Pension, Dansk Industri, De Samvirkende Købmændsforeninger, FDB, Finansrådet, Dansk Varefakta Nævn, Dansk Markedsføringsforbund og Realkreditrådet.

Forbrugerrådet meddelte, at selvregulering er betænkelig, navnlig når der er tale om nødvendighedstjenester, og at forsyningspligt udover de allerede nævnte hovedprincipper burde indgå i overvejelserne.

Advokatrådet udtalte, at udviklingen indenfor dette område, medfører, at det er relevant løbende at vurdere, om der i forbindelse med udbud af forsyningstjenester gives en tilstrækkelig forbrugerbeskyttelse. Ensartede regler i medlemsstaterne vil kunne bidrage til at sikre en mere ensartet konkurrence inden for de enkelte tjenester. Advokatrådet var derfor enig i, at behovet for eventuel yderligere behandling på fælless kabsplan burde undersøges nærmere.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser på nuværende tidspunkt.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. november 1999 til orientering. Notat blev fremsendt 29. oktober 1999

Bilag I

29. februar 2000

Danske synspunkter som opfølgning på Rådsmødet den 8. november 1999 om nøgleaspekter i relation til forbrugerbeskyttelse i tjenester af almen interesse.

Nedenstående synspunkter vedrører spørgsmål 3 i det oplæg som det finske formandskab fremsatte til den åbne debat om ovenstående emne (Dok. Nr. 12319/99 af 26. oktober 1999). Formandskabet ønskede at diskutere behovet for en større indsats på fællesskabsplan for at beskytte forbrugernes interesser i forbindelse med tjenester af almen interesse. Medlemslandene blev anmodet skriftlige synspunkter på spørgsmål 3:

Spørgsmål 3:

Hvilke nøgleaspekter bør overvejes i denne sammenhæng, f.eks:

- gennemsigtighed og informationskrav,
- kvalitet, sikkerhed og ansvar,
- pålidelighed og kontinuitet i forsyningen af disse tjenester,
- adgang til rettergang, særligt enkle, billige procedurer for behandling af klager,
- adgang til ydelserne, herunder til en pris som forbrugerne har råd til at betale,
- deltagelse og repræsentation af forbrugerinteresser, særligt høring af forbrugerorganisationer ?

Danmark er enig i, at når man skal vurdere behovet for fælles handling af forbrugerbeskyttende karakter på området tjenester af almen interesse, bør det drøftes, hvilke nøglespekter, der bør lægges til grund for denne vurdering. De nøglespekter, som det finske formandskab har opstillet, må alle anses for at være relevante i denne sammenhæng.

Fra dansk side lægges der således stor vægt på at få skabt større konkurrence og større gennemsigtighed. Det vil være en betydelig fordel for både forbrugere og for virksomheder at få skabt et velfungerende indre marked også for så vidt angår tjenester af almen interesse. Den stigende liberalisering må forventes at skabe et større og mere varieret udbud, og for at forbrugerne skal kunne få gavn af dette, må de sættes i stand til at foretage et hensigtsmæssigt valg i forhold til deres behov og økonomiske formåen. Telesektoren er et eksempel på, at liberaliseringen har medført et stigende udbud, hvor forbrugerne skal vælge mellem mange typer af produkter til forskellige pris, hvilket til tider kan forekomme uoverskueligt for forbrugerne.

Gennemsigtighed og information vil være centrale midler til at sikre, at forbrugerne kan overskue markedet og træffe rationelle valg. Udviklingen af informationsteknologien, særligt Internettet kan være et redskab til at give forbrugerne en let adgang til at få overblik og information om et givent marked.

For at det indre marked skal være velfungerende, også for så vidt angår tjenester af almen interesse, der ellers traditionelt har været nationalt orienteret og reguleret, bør det sikres, at denne forbrugerinformation og gennemsigtighed er grænseoverskridende.

Fra dansk side er der tidligere - i drøftelserne om opfølgning på Cardiff topmødets konklusioner om økonomisk reform - fremlagt et arbejdsdokument, der sætter fokus på behovet for at sikre effektive tjenester af almen interesse. Selvom disse tjenester er karakteriseret ved en omfattende regulering, stor kompleksitet og forskellighed, udgør de en basal del af infrastrukturen i det indre marked, og det foreslås derfor i dette arbejdsdokument at "bench marke" de konkrete tjenester på tværs af medlemsstaterne.

I dokumentet foreslås bl.a, at kommissionen løbende offentliggør pris- og kvalitetsundersøgelser af de europæiske tjenester af almen interesse og netværksindustrier. Desuden foreslås det, at der foretages en sammenligning af de regulative og institutionelle rammebetingelser, som disse tjenester udøves under, for at finde frem til "best practises", og at man kigger på prisspredningen. Sådanne analyser kan også med fordel indgå i en vurdering af forbrugerbeskyttelsesaspektet.

Det må naturligvis sikres, at forbrugerne modtager tjenester af høj kvalitet og sikkerhed, ligesom der bør være en pålidelighed og kontinuitet i ydelserne. For så vidt angår sikkerheds- og kvalitetsstandarder foreligger der allerede sådanne på nationalt plan og i et vist omfang også fællesskabsplan fx inden for teleområdet. Det bemærkes dog, at selvom der kan være behov for at kigge på dette område, vil der inden for nogle tjenester være visse sikkerhedsaspekter, der nok bedst og mest hensigtsmæssigt håndteres på nationalt plan. Dette gælder fx et forsvarligt sikkerhedsniveau mod person- eller materiel skader.

Der skal sikres forbrugerne adgang til ydelserne på rimelige vilkår og til en rimelig pris, og her kan man eventuelt overveje, om man også skal lade et generelt princip om forsyningspligt indgå. Inden for telesektoren er der således allerede reguleret om forsyningspligt inden for visse forbrugerforhold, jf. Europaparlamentet og rådets direktiv af 26. februar 1998 (98/10), der er implementeret i dansk ret.

Enkle procedurer og en let adgang til at kunne klage på tværs af landegrænserne på en hurtig og billig måde er et vigtigt instrument til at forbedre forbrugerbeskyttelsen. I Danmark har vi gode erfaringer med etableringen af klagenævn og ordninger, der baserer sig på udenretlig tvistløsninger.

Det er vigtigt at inddrage forbrugerinteresser i beslutningsprocessen. Forbrugerinteresser bør inddrages dels i et eventuelt lovgivningsarbejde dels i forhandlinger om frivillige aftaler mellem branchen og myndighederne.

Afslutningsvis skal nævnes, at nøglespekterne må vurderes i forhold til den konkrete sektor, idet det er muligt, at de ikke alle er lige relevante og gyldige på alle områder.

(Nyt notat)

1. Baggrund og indhold

-
Konference om globalisering, regulering, selvregulering og forbrugerinteresser, Azoerne 8.-9. juni 2000.

Baggrunden for konferencen er ifølge formandskabets program de virkninger, som den øgede globalisering medfører for bl.a. markedsføringen af varer og tjenesteydelser, elektronisk handel og ny informationsteknologi.

Formandskabet støtter og ønsker en belysning af regulering og selvregulering set i lyset af øget liberalisering og globalisering.

Formandskabet vil på rådsmødet orientere om konferencen.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

-
Orienteringen berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Orienteringen berører ikke dansk ret.

4. Høring

Der foreligger intet oplæg. Formandskabet vil orientere mundtligt. Sagen har derfor ikke været i høring.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Orienteringen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Orienteringen har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

11. Eventuelt

Dansk oplæg til en styrket forbrugerpolitik i EU

Resumé

Erhvervsministeriet udgav i efteråret 1999 pjecen "En styrket forbruger- og konkurrencepolitik", som er en national forbrugerpolitisk strategi. Heri fremgår det, at der i starten af 2000 skal udarbejdes en EU-forbrugerpolitisk strategi. I forlængelse heraf er Erhvervsministeriet tæt på at færdiggøre et EU-forbrugerpolitisk oplæg "En styrket forbrugerpolitik i EU". Resumé af oplægget vedlægges som bilag til dette notat.

Kommissionen har fremsat en ambitiøs handlingsplan for forbrugerpolitikken indtil udgangen af 2001. Handlingsplanen indeholder en række gode målsætninger, men det er svært for landene at nå til enighed om udmøntning i konkrete resultater. Der mangler endnu meget, før den er gennemført.

Der vurderes at være behov for, at der fra dansk side, med udgangspunkt i Danmarks høje profil på det forbrugerpolitiske område, gøres en indsats for at bruge de nye muligheder i Amsterdamtraktaten til en styrket forbrugerpolitisk indsats i EU.

De konkrete forslag i oplægget lægger sig op af EU-Kommissionens handlingsplan for forbrugerpolitikken, men uddyber og konkretiserer disse. Forslagene er præsenteret under traktatens 5 forbrugerpolitiske hovedindsatsområder: Integration, Beskyttelse, Organisering, Information og Uddannelse.

Det er hensigten at orientere om oplægget på rådsmødet (forbruger) den 13. april 2000.

Oplægget skønnes ikke umiddelbart i sig selv at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Erhvervsministeriet udgav i efteråret 1999 pjecen "En styrket forbruger- og konkurrencepolitik", som er en national forbrugerpolitisk strategi. Heri fremgår det, at der i starten af 2000 skal udarbejdes en EU-forbrugerpolitisk strategi. I forlængelse heraf er Erhvervsministeriet tæt på at færdiggøre EU-forbrugerpolitisk oplæg "En styrket forbrugerpolitik i EU" (resumé af oplægget vedlægges).

Formålet med oplægget er at bidrage til en styrket forbrugerpolitik i EU. Danmark arbejdede for at få styrket forbrugerpolitikken i Amsterdamtraktaten, og det er vigtigt, at at traktatens nye muligheder fører til konkrete resultater. Skal det indre marked blive en succes, er der brug for fælles mindsteregler på et højt niveau, der sikrer forbrugernes rettigheder til gavn for både forbrugere og virksomheder. Det er et erklæret mål, at EU skal bringes tættere på borgerne, og her er forbrugerpolitikken vigtig, fordi den berører alle borgere direkte i hverdagen. Men det er også til gavn for virksomhederne med fælles mindsteregler på et højt niveau. Det giver konkurrenceforvriddning hvis dansk erhvervsliv skal leve op til skrapere krav end konkurrenterne i de øvrige medlemslande.

Kommissionen har fremsat en ambitiøs handlingsplan for forbrugerpolitikken indtil udgangen af 2001. Handlingsplanen indeholder en række gode målsætninger, men det er svært for landene at nå til enighed om udmøntning i konkrete resultater. Der skal gøres en ekstra indsats, hvis handlingsprogrammet skal nå at blive gennemført inden udgangen af 2001. Forbrugerpolitikken blev styrket i Amsterdamtraktaten med ændringerne af forbrugerparagraffen (art. 153). Forbrugerpolitiske forslag fremsættes dog stadig primært efter bestemmelsen om det indre marked.

Med udgangspunkt i Danmarks høje profil på det forbrugerpolitiske område, bør de nye muligheder i Amsterdamtraktaten bruges til at gøre en indsats for at styrke gennemførelsen af forbrugerhensyn i EU's politik.

Oplægget til en styrket forbrugerpolitisk indsats i EU er delt op i fire kapitler:

Første kapitel gør status over EU's forbrugerpolitiske indsats ind til nu og opridser det traktatmæssige grundlag.

Andet kapitel opstiller en vision for den fremtidige europæiske forbrugerpolitik.

Tredje kapitel indeholder en oversigt over konkrete forslag, der fra dansk side menes at være brug for at få gennemført de kommende år.

De konkrete forslag lægger sig op af EU-Kommissionens handlingsplan for forbrugerpolitikken, men uddyber og konkretiserer forslag til gennemførelse af dette. Forslagene er præsenteret under traktatens 5 forbrugerpolitiske hovedindsatsområder: Integration, Beskyttelse, Organisering, Information og Uddannelse.

I oplægget indgår der bl.a. forslag om fælles mindsteregler for god markedsføringskik, fælles regler for sikkerhed ved elektroniske betalinger samt bedre mulighed for at klage i grænseoverskridende tvister.

Det er hensigten at orientere om oplægget på rådsmødet (forbruger) den 13. april 2000.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om et samlet dansk oplæg til en styrket forbrugerpolitik i EU. Oplægget er udarbejdet i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Lovgivningen på forbrugerbeskyttelsesområdet omfatter i dag blandt andet markedsføringsloven, betalingskortloven, prismærkningsloven, produktsikkerhedsloven, lov om Forbrugerklagenævnet, lov om Forbrugerinformation samt produktsikkerhedsloven, der alle varetages af Forbrugerstyrelsen samt levnedsmiddellovgivningen m.v., der varetages af Fødevareministeriet. Hertil kommer en omfattende særlovgivning samt almindelige civilretlige regler (fx købeloven og aftaleloven).

4. Høring

Oplægget har været i høring hos Forbrugerrådet, Dansk Industri, Finansrådet, Håndsværksrådet, Dansk Handel og Service, LO, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Handelskammeret, og er drøftet med organisationerne på et møde den 14. marts 2000.

Der er generel tilslutning til oplægget blandt organisationerne.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

-

Oplægget skønnes ikke umiddelbart i sig selv at medføre lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Oplægget vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Oplægget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.